

Tsjevenstreken plaveien de weg naar een autoritaire staat – een fillipica.

*Vergeet het Vlaams Belang. Die softies raken niet aan de enkels van de eeuwige CVP die zich om onherkenbaar te worden opzichtig CD&V noemt. De dapperste van de japneuzen toont zich, onwaarschijnlijk, een vrouw. Met kleine duimpjes. Ene **Cathy Berx**, goeverneuse bij 's konings genade, en onbekend bij het volk, dat haar niet gekozen heeft. Nu heb ik grote waardering voor een reeks van haar voorgangers: **Camille Paulus**, **An-dries Kinsbergen**, **Richard Declerck**. Dat ze van een andere obediëntie waren doet niet ter zake. Maar het waren zonder uitzondering beschaafde, hoofse kunstminnaars en verzoeningsgezinde bemiddelaars. Dat is in één klap weggeveegd. In banale westernstijl stelde Berx eerst de avondklok in, en dreigde met hel en verdoemenis al wie ook maar een stap zonder mombakkes naar een bankautomaat uit de regen of door een café naar het toilet durfde te gaan. "No mercy", klonk het stoer, een beetje zoals **Calamity Jane** of, wat softer, **Clint Eastwood** zich al eens lieten ontvallen.*

Hoezo, geen barmhartigheid? Is dat niet de hoogste kristelijke deugd? Nee, de tijden van kastijding en flaggelatie zijn volop terug: het wegwijnende provinciebestuur recht zich nog even als Inquisitie. Van medelijden, geen spoor. Van begrip, nog minder. Zoals de kletsmaajor van de politie Mechelen-Willebroek, met die broodzak op zijn kop, ongegeneerd zegt: "De burger heeft het niet begrepen." En dus gooit zijn ploeg alweer 33 'nachtbrakers' (ze bedoelen mensen die nu de nachtklok weer niet in het oog houden) en hun zoveelste honderdtal 'snelheidsduivels' op de bon. Scheldnamen zijn gewoon taalgebruik bij uw vriend, de politie. Het valt nog mee dat hij geen twintig jaar in dienst is, anders had hij gewoon een vuilnisbak met kamera aan de Brug der Zuchten geplaatst, want daar heeft decennia lang een bord "maximum 5 kilometer" gestaan. En dus verklaart hij op 23 augustus: "Nachtklok is blijkbaar nog niet bij iedereen doorgedrongen."

De burger heeft het maar al te goed begrepen. Hij en zij beseffen zeer goed welke gevolgen een Woehanaandoening uitlokt, hij en zij nemen meer voorzorgen dan nodig – maar het enige antwoord dat de overheid geeft is straffen en repressie. De hooghartigheid uit zich in neerbuijgendheid: het volk begrijpt ons niet, en het is er nochtans voor ons. Het is die

Gouverneur van Antwerpen vaardigt avondklok uit

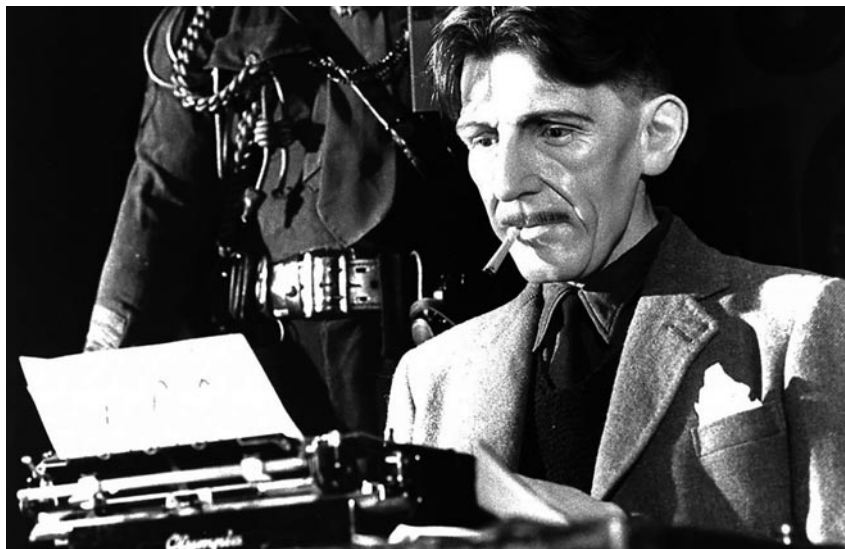
paternalistische houding die tot een steeds diepere kloof leidt tussen de zelfbenoemde elite en de dompelaars. Die dominikanerhouding, wie niet horen wil moet voelen. Wie zondigt moet boeten. Dat de verschillende regeringen, dat de verschillende ministers, dat de kiftende deskundigen (die zich ekspèèèers noemen) om de haverklap en tegen een tempo dat sneller is dan ik kan schrijven hun regelgeving aanpassen – vaak zitten ze elkaar in de haren – en straffen blijven verzwaren is in hun ogen van geen tel. Ordnung muss sein!

Van verdelende rechtvaardigheid geen notie. Vlaktarif voor ontmaskerden: 250 euro – een werkloze, een gepensioneerde en een kunstenaar zullen een ezel die goud schijt in hun tweekamerflatje moeten staan hebben om het eind van de maand te halen. In het Nederlands Rijksmuseum hangt een leerzame ets van een ezeltje strekje, gekonterfeit door **Johann Theodor De Bry** uit Straatsburg in 1596, ter lering en vermaak. "Hoc pecus ingentes auri tibi merdat acervos", staat er nadrukkelijk bij. En kijk dan nu even verder dan dit futiele tijdverdrijf dat kunst is, kijk

naar de hooggeplaatsten. Zij kunnen een geding gewoon afkopen. Dan is er “*verval van strafvordering*” (het wordt hoog tijd dat de rechtstaal Nederlands wordt, voor mijn part mag men anders opnieuw de Franstalige Code Napoléon herinvoeren). Dat zoiets gebeurt voor een simpele verkeersovertreiding kan ik nog aanvaarden, al volstond de veldwachter destijds met een vermanende vinger en een pint in het café.

Maar **André Stevens** in *De Standaard* weet wel beter: “*In 2011 werd het betreffende artikel 216bis in het Wetboek van Strafvordering uitgebreid om ook zwaardere misdrijven in der minne te kunnen regelen. Denk aan (onder meer) fiscale en sociale fraude, valsheid in geschrifte, witwaspraktijken, diefstal, oplichting en stalking.*”. Ik zag het meteen toen de ex-bazin van Proximus vervolging voor haar vermeende voorkennis van beursverkoop inruilde voor 107.841 euro en 1 cent. Daar moest mijn grootvader wel een paar jaar voor werken. Intussen straalt zij feestelijk verder bij Deutsche Telekom. Die simonie zal verdwijnen in 2023, zweert het Vivaldigemeen. Komt dat zien! Ik zag het meteen toen de zeven toplui van Fortis en Ageas niét naar de strafrechter moesten. “*Het onderzoek duurde te lang. Seponeren.*” Er bestaat een duidelijk woord voor. Klassejustitie.

En dat is maar het topje van de ijsberg, ik zou graag weten hoeveel belasting Inbev, Apple, Google, Frère en andere woekeraars betalen. “*De breedste schouders moeten als eersten de lasten dragen*”, belooft het Vivaldigemeen. Komt dat nogmaals zien! Zo een rechtsbedeling bestaat niet voor pakweg exhibitionisme, want een blote piemel is tien keer erger dan een oud moederke haar laatste penningen afnemen. Zelfs al wordt ie bovengehaald omdat de nood zo hoog is dat een bestuurder met een barstende blaas (de grote Deense astronoom **Tycho Brahe** als waarschuwing indachtig) aan een boom parkeert en die bevrijdend begiet. Als kleine jongen deed je niet anders, elke blinde muur was geschikt om zich te ontlasten. Maar dat is “*niet natuurlijk*” volgens de hoogst verstandige gezagsdragers. Geen wonder dat Zwarte Piet uit de geschiedenisboeken moet. Het tast “*de lichamelijke integriteit*” aan. Van wie? Voor meisjes was dat véél erger. Als die hun gevoeg in het korenveld deden, dan zwaaide er wat! En méér dan tien weesgegroeten of wegsturing uit het

George Orwell aan het werk

klooster. Honni soit qui mal y pense – de wetgever trekke dus het boetekleed aan. Als ik me zo mag uitdrukken is dit soort ongelijke behandeling een aanfluiting van het gelijkheidsprincipe dat de grondwet waarborgt. Nu ja, **Orwell** heeft die nobele idee al lang voor schut gezet.

En dat de politie dat niet begrijpt – weigert te begrijpen - wijst op ongezond, zelfs afwezig verstand: dura lex sed lex, alleen wat in het handboekje staat is waar. Daar wordt elke overpeinzing ge-

smoord, want een beëdigd ambtenaar kan niet liegen (dat staat in het boekje dat zichzelf rechtvaardigt), de politie overtreedt geen regels (tenzij er video's van bestaan). Als zij dus uitgerust worden met bodycams heeft de burger hetzelfde recht om hén te filmen, het wederkerigheidsprincipe is heilig, en wie wat van film afweet beseft maar al te goed dat perspectief en invalshoek uiteenlopende waarheden ondersteunen. Hoe betrouwbaar dat korps is – ook dát heeft de burger bijzonder goed begrepen – valt af te leiden uit het gebruik van de ANPR-camera's. Zouden alleen dienen om te weten wie waar passeert en achterstallige boetes te innen. Wat gebeurt er in de bezette stad Mechelen? Worden ze ingeschakeld door ze aan elkaar te koppelen om na te gaan wie de beruchte coronaregels overtreedt. Wat gebeurt er in de bezette stad Antwerpen? Daar rijdt een flitswagen rond (280 foto's per seconde!) om foutparkeerders of vergeetachtigen op de bon te gooien. Zo is ook de kruispuntbank ontstaan. Iedereen weet dat elk technologisch gadget binnen de kortste keren wordt verfijnd tot er meer controle kan gebeuren. Wet of geen wet. Voor de ANPR-gedochten moest de camerawet van 2007 al een polse omgewrongen in 2013. Rekkelijk interpreteren is de nieuwe definitie van gezond verstand. In beide gevallen leidt de afbrokkeling van het contrat social tot steeds nukkiger autoritaire behandeling. Intussen worden ze lustig ingezet voor grensbewaking, gezichtsherkenning, en straks uiteraard ook voor snelheidsovertredingen. “*Maar we zijn onderbemand en lopen technologisch achterop*”, klinkt het dan luid. Nooit genoeg is vette Jan. Ze achten zich verheven boven de gewone burger. De nieu-

Calamity Jane (1852- 1903)

we korpschef van de politiezone Brussel-Zuid, **Jurgen De Landsheer**, vindt dat vanzelfsprekend. Hij eist snelrecht voor geweld tegen de politie. Niet tegen de burger dus, en vooral geen snelrecht, dat spreekt, tegen bottinekes of hardhorige zilverknoopjes die in een cel een verwarde man verstikken.

Als er geen genade moet getoond worden, dan is het voor het overheidstoezicht. Dat vertrekt steeds meer van een grondig wantrouwen tegenover de individuele burger. Ook de schuldomkering (nochtans verboden door de grondwet) vindt steeds openlijker ingang: jij moet bewijzen dat je onschuldig bent, niet de rechtbank die sluitende bewijzen moet hebben om aan te tonen dat je in de fout bent geweest. En dus kom ik weer bij Bex uit. Op welke gronden kan zij bedenkelijke beperkingen invoeren? In naam van de volksgezondheid? Van de openbare orde? Ze drijft het op de spits als ze zonder omwegen poneert: "De mens heeft maar één recht, en dat is het recht op leven." De anti-abortusbeweging heeft dat kloek overgenomen; wie afstand doet van dat recht wacht helle vuur en danteske kringen. Ik betwist dat. Als

het recht op leven heilig is, dan moet het wel wáárdig leven zijn, geen slavenstaat of proefkonijn voor ziekenhuistechnologie. En als er één recht is dat boven de staat gaat, dan is het het recht op vrijheid. Vrijheid en Gelijkheid. De overheid, de politieke en zeker de economische kaste heeft níét het recht in Poupehan of Davos of in duistere achterkamertjes beslissingen uit te vaardigen zonder inzage

Ook 'sterke Jan' wil 'sterke staat'

door de verkozenen des volks. Of beter: door het volk zelf. Als er iets is aangevoeld in de Coronakrisis, dan is het net het gefezel achter de haag, het besmukt gekonkel, de ontspoorde fluiditeit van regels. Grondwetspecialist wijlen **Robert Senelle** zette al jaren de politieke partijen en de ministers in hun hemd, omdat ze er niet eens in slagen een heldere, leesbare en toepasbare wet uit te werken die niet vloekt met de grote stellingen van de Grondwet. Daarom hebben we nu ook een grondwettelijk hof, al mag dat wel iets meer en iets sneller uit zijn pijp komen. Wie mij kan uitleggen waarom Brussel in 85% van de gevallen de taalwetgeving voor een vodge papier houdt (bij aanwervingen, bij publieksbehandeling, bij voorlichting, bij wederkerigheid), en tegelijk de Raad van Europa wordt uitgezonden om de 'grove discriminatie' in de randgemeenten (met zijn 'uitdovende' faciliteiten, laat me niet lachen) aan te pakken, kan ook de stelling van Fermat oplossen.

Wat wil je ook in een niet-land met zeven parlementen en zes regeringen, met ruim 185.000 wetten (jaar na jaar breekt het nu elektronische Staatsblad nieuwe records), en een ondoordacht ruimtelijk beleid. Een goede vriend van me, die in Wallonië woont, tracht me met handen en voeten uit te leggen dat Groot-Brabant hersteld moet worden. Want "dat is Vlaanderen niet". Mij goed, maar laten we dan gewoon terugkeren naar de tijd der roofbaronnen, elk stadje en zijn omland op zich, want dat soort Laputaanse hersenspinsels gaan ervan uit dat alleen die grenzen gelden die in hun redenering passen. Of ze nu dateren van **Arnulf de Grote**, de Boergondiërs, het Verdrag van Verdun, de megalomanie van Parijs of Berlijn, de Habsburgers, of god betere 't, de opgelegde dynastie van Saksen-Coburg-Gotha, die zich voortaan Van België noemt (in het Frans), de laatste der mohikanen. Ik ben het zelden eens met de volksnationalismehater (behalve de Belgische) **Hugo Camps**, maar zijn filering in *De Morgen* van de kalotenpartij gaat me recht naar het hart. "Het verpakte gehuchtennationalisme van **Hilde Crevits**." "De pleinvrees" van de voorzitter. "Zijn overtuiging is van bamboeriet", buigt en waait met de wind mee. "Mevrouw Beke schreef een briefje over de onrechtvaardige behandeling van haar man" (de minister van er wel te zijn), "maar de mensen bleven sterven" in de woonzorgcentra. "De militarist **Pieter De**

Creem – niet voor niets heet zijn stadhuis in Aalter in de volksmond het Kremlin. De CVP heeft alleen nog machtshonger. “*In blik.*” Daar wijkt alles voor, ook al “ontbreekt de moed van een zelfstandig standpunt”. Natuurlijk gaan ze overstag voor de postjes van Vivaldi. **Yves Leterme** had het voorgebeden. De CVP heeft alleen nog macht per procuratie. Met de handschoen van lobby’s en drukkingsgroepen en de stuiptrekkingen van het zuilensysteem. In die partij is “niets eenduidig, alles heeft een dubbele bodem”. Zo ontstaat willekeur, decadentisme, graaizucht, onbetrouwbaarheid, de pot en de ketel, de staat van en in ontbinding. Het voorgeborchte van de dictatuur. Ik zeg dat niet zonder grond. Hedendaagse grondwetdeskundigen **Hendrik Vuye** (Namen) en **Stefan Sottiaux** (Leuven) erkennen openlijk dat de kwakkelregering **Wilmès** een loopje neemt met de grondslagen van onze samenleving. Avondklok, nachtsperrijd, mondmaskerplicht, warmtecamera’s om tweedeverblijvers aan de kust op te sporen, het bankverbod bij het wandelen, ik voeg er graag de verplichte vingerafdruk op de identiteitskaart aan toe (een onding bedacht door **Jan Jambon**), het zijn even zovele inbreuken op de privacy, het privéleven, de lichamelijke integriteit, en de onschendbaarheid van woonst. “*Natuurlijk zal handhaving van de aanvaardbare tijdelijke beperkingen in praktijk moeilijk vallen. Maar dat is nu net het verschil tussen een dictatuur en een democratie*”, doceert Vuye. Sottiaux valt hem bij in *De Standaard*: “*Als handhaving het criterium wordt, dan is het ook het efficiëntst om de politie te laten afluisteren.*” Waarmee al lang een begin is gemaakt. Zoals tele-

Grondwetspecialist Stefan Sottiaux en historica Maartje Vander Laak met originele handgeschreven Belgische grondwet in de hand

foontap. Zoals het aanzetten tot verklaring van overtreders. Iedereen feldwibel, iedereen Oost-Duitsler. Freund hört mit.

Of valt het ook u op dat steeds nadrukkelijker, ook in de media dankzij de sociale media, ad hominem wordt gescholden? Processen om onbenulligheden en verantwoordelijkheidsontkenning draaien? De “*eerste hoofdcommissaris op rust van de geïntegreerde politie*” (de baas van de rijkswacht dus, aangezien militarisering nu regel is geworden), **Patrick Zanders**, maakte in dezelfde *De Morgen* brandhout van parket en politiediensten in de zaak **Chovanec**; waarin het opvalt dat de Waalse diensten een Europese boterberg op het hoofd hebben, en zwijgen dat de gletsjers er van smelten. *De Morgen* heeft helaas niet eens het fatsoen zijn tekst als een volwaardig artikel

te plaatsen, alleen als ingezonden lezersbrief (‘van de dag’, klinkt het even schijnheilig). Zanders wil de kroon niet ontbloten en zet oudminister van binnenlandse zaken Jambon uit de wind. Nu valt er over de verdediging van de huidige minister-president weinig opbeurends te zeggen, maar de nuchtere kijk van Zanders schetst wel een duidelijker beeld dat vernietigend is voor parket en ordediensten. Hij stelt onomwonden dat de algemeen overste (in het bargoens: CG) **De Bolle** een “*verbloemde versie*” van een politierapport aan het kabinet heeft bezorgd. “*Een minister kan alleen op dat verslag voortgaan.*” Jambon kan weer ademen, want “*meer dan een korte begroeting*” met een ambassadeur is er amper bij. Eigenlijk ligt alle schuld met andere woorden bij parket en gerecht. Die op hun beurt de paraplu boven de politie uitsteken. Het lijkt de CVP als besmettelijke ziekte.

En dan maar klagen dat er bescherming nodig is – voor de deskundigen. “*Al vier*”, twittert **Van Ranst**. “*Ikke ook*”, roept **Erika Vlieghe**, die zoals de CVP eerst dapper dreigt met opstappen, dan netjes terugkeert naar de GEES, en nu de Celeval mee gaat leiden. O ja, u volgt nog? Beide gedochten vallen onder de CGCCR, net als de COFECO dat met het NCCN onder IBZ valt. Nogal wat mandaten zijn uitwisselbaar en combineerbaar. Geen wonder dat bij Celeval onmiddellijk om een tweede, aparte raadskring gevraagd wordt (TARK?), ze zijn maar met zijn twaalf. Zoals ik me ook al lang afvraag waarom **Johnny Thijs** de Postverzelfstandiger of ketenoverlegger **Piet Van Temsche** uit de Boerenbond parfors

De ‘botinnekes’ in actie met de dood van Jonathan Jacob tot gevolg

moeten zetelen bij dat soort schimmige besluitvormers. Wapene, die afkortingsmanie. De grappigste blijft de GEES, in de geest van omhullend taalgebruik: de Groep van Expèèers belast met de Exitstrategie – teveel Ivo Michiels gelezen? Of gewoon op de kop gevallen? Ware het niet zo treurig als Jevgeni Zamjatin dat een eeuw geleden al haarfijn voorspeld had met zijn verteller D-503 in *My (Wij, 1921, in het Engels uitgegeven in 1924)*: (uit de *Staatskrant*) “U zult weldra onbekende wezens die (wellicht nog in een wilde staat van vrijheid) op andere planeten huizen, onder het weldadige juk van de rede brengen. Indien zij niet zullen inzien dat wij hun het wiskundig feilloze geluk komen brengen, is het onze plicht hen te dwingen gelukkig te zijn.” De drijfkracht van het kolonialisme. Nu de mogendheden hebben moet afzien van die filosofie naar buiten toe, leggen ze haar op aan de eigen burgers. De methode is egalisering, gelijkschakeling, conformisme. In de woorden van Zamjatin (uit zijn essay *On Literature, Revolution, Entropy, and Other Matters*, 1923): “Heretics are the only (bitter) remedy against the entropy of human thought. When the flaming, seething sphere (in science, religion, social life, art) cools, the fiery magma becomes coated with dogma - a rigid, ossified, motionless crust. Dogmatization in science, religion, social life, or art is the entropy of thought. What has become dogma no longer burns; it only gives off warmth - it is tepid, it is cool”. En initiaalwoorden (acroniemen) zijn het radicaalste uitvloeisel van een inkrimpende woordenschat, met de bedoeling volstrekt inhoudsloos te worden, en het eigenlijk begrip te vernietigen. Hoe formuleerde George Orwell dat in zijn aanhangsel over Nieuwspraak? “The B vocabulary consists entirely of compound words and often compresses words into smaller forms to achieve conceptual simplicity: the English phrase ‘Thought Police’, for instance, is compressed into thinkpol; ‘the Ministry of Love’ becomes miniluv.” En GEES wordt GEES. Wat alle nuancering uitsluit en uitloopt op totaal onbegrip. Dát zijn de tactieken die elke overheid (en wetenschap én politiek én bedrijfsleven) toepast om het elitaire karakter van de wetters blijvend en voorgoed te scheiden van de verwaarloosbare onwetenden. Tsjevisch. Al eens nagedacht over wat er allemaal over ons oordeelt? Vias. Unia. Belfius. Sciensano: het is zelfs niet uit te spreken, en dus volstrekt onwetenschappelijk; en nog minder Nederlands. FODs.

Femma. Furia. Dexia. Cera. CCG. Ilvo. Ampersand. Crab. Voka. JCI. Emporis. Comeos. BAN. COC. Zonta. M4M. Vivaldi. Avanti! Ja, Fyffes heten nu Chiquita. En dat zootje van de coronatijd doet er niet voor onder.

Wat je de CVP ook niet kunt aanwrijven is een gedegen historisch inzicht. Wie bedenkt het om een regeringscoalitie (met zijn zevenen of halfachten) te herdoopen van Vivaldi in Avanti!? Alleen een partij zonder gezicht natuurlijk, een partij die niet kan kiezen. In *De Standaard* van 4 september doet columnist **Hans Cotlyn** heel meewarig en bedroefd over de teloorgang van **Vivaldi**. Van zijn muziek althans. Want “de CD&V-voorzitter is een marketeer”. Dat gaat zo als je niks te zeggen of in de pap te brokken hebt. “We

Benito Mussolini, directeur van ‘Avanti’

moeten vooruit, zegt de voorzitter.” Helemaal niet dat Vivaldi zijn tijd vooruit was, en pijnlijker nog: “Vivaldi’s seizoenen zijn verpest, daar kunnen we niet omheen. Door aquarellerige wachtmuziekversies, ringtoonkitsch, slechte pizza’s en slepende regeringsvormingen.” En dus roepen we maar Avanti!, geperst tussen uiterst links en uiterst rechts, en vereenzelvd met **Mussolini**. Wie had dat gedacht van een partij die zijn waarden offert op het altaar van de Zestien? Ik zeg dat niet, het is de atavistische vleugel van dat verstoorde kippenhok die het niet meer bolwerkt. Ex-senatore **Els Schelfhout** kan het niet meer aan, stuurt haar lidkaart in, en bekeert zich tot het populistisch nieuw-christendom. “De echte christendemokraten.” En waarin blinken die uit? “Een ander samenlevingsmodel van de grond af willen opbouwen, met aandacht voor ecologie, met een rechtvaardige financiering, met inzet voor een op medeleven gesteunde en economisch onderbouwde migratie.” En voor “hervormingen waarbij federaliseren zinvoller is dan regionaliseren, en dat ethische dossiers te gevoelig liggen, te kwetsbaar zijn om over te laten aan bekechtende politici”. Waarop zij dus als eerste openlijk komt bekechten. En alle clichés van alle (belgicistische) gechuchtpartijen kwistig rondstrooit. Ook ik heb genoeg van de CVP, maar om volstrekt andere redenen. De vijand van mijn vijand hoeft niet per se mijn vriend(in) te zijn.

Avanti! Dus. Een lesje geschiedenis. De Heer Benito Mussolini was in 1914 directeur van de in 1896 opgerichte krant

Avanti!, eigendom van de socialistische partij PSI. Het lijflied van links was trouwens *Avanti Popolo, Bandiera Rossa*, de Rode Vaan dus in de opstuwende vaart der volkeren. In de allerlaatste strofe is socialista overigens veranderd in comunista: “*Evviva il comunismo e la libertà.*” Het is prettig gestoord te luisteren naar de uitstervende en opbrekende slogans uit een radiotoespraak van de Duce, bij de mobilisatie voor de aanval op Abessynië, in Turijn op 2 oktober 1935, zoals *Louis Andriessen* ze brengt in een uitvoering uit 1973, in *Il Duce*: “*La loro manifestazione deve dimostrare e dimostra al mondo che Italia e Fascismo costituiscono una identità perfetta, assoluta, inalterabile.*” Herkenbaar toch: volmaakt, absoluut en onveranderlijk. Zo is ook de CVP. Mussolini was een onwrikbaar verdediger van de neutraliteitspolitiek in zijn editoriale bijdragen. Want ook Oostenrijk-Hongarije was betrokken in de Grote Oorlog en belaagde de gebergten in Tirol. Nog in juli 1914 dreigde hij met een binnenlandse opstand van vakbond en arbeiders als Rome zich in het conflict zou werpen. In oktober klonk het heel anders. In een ruichtmakend standpunt, dat hem op 23 november de uitsluiting uit de PSI zou kosten (intussen had hij een week eerder wel zijn eigen krant, *Il Popolo d’Italia*, met PSI-dissidenten opgezet), pleitte hij dan al voor regelrecht interventionisme.

Het stuk *Dalla neutralità assoluta alla neutralità attiva ed operante* botste frontaal met het dogmatisch pacifisme van links, dat hij eerder aanhing (zie *Abasso la Guerra* van 25 juli) omdat de oorlog een “*collaborazione di classe*” betekende, die het proletariaat zijn eigenheid zou ontnemen (vervreemding) en zijn bloed zou opofferen aan de burgerlijke belangen (13 augustus).

En die soepelheid van koerswijziging en aanpassingsvermogen aan omgevingsomstandigheden moet dus de politieke lijn zijn van de waardenpartij? Ik zei het, als je godsdienstige waarden boven politieke flair en nuchterheid plaatst, dan eindig je automatisch op de brede afrijzer naar het fascisme (ook als dat maar ‘de sterke staat’ heet). De wegbereiders van de dictatuur zijn te vinden in de mimicry van de onbeslist. De uitvoerders zijn de doctrinair, die de laatste sacramenten weigeren aan een mens die wil sterven. Bevestigt een paus die zijn grondgebied en internationale VN-erkenning te danken heeft aan Mussolini (Verdrag van

Benjamin Dalle, voogdijminister van de openbare omroep laat zich adviseren door Van Thillo-boys

Lateranen, 1929). Fraai gezelschap. Alleen is de oplegbare staatsgodsdienst inmiddels wel geschrapt. Het blijft Don Camillo en Peppone.

Je zou welhaast heimwee krijgen naar het Voorlopig Bewind en het Nationaal Congres. “*Liberté en tout et pour tous*”, is de hoeksteen van de grondwet. Niet dat zootje ratjetoe dat à la tête du client wordt uitgedokterd. Het is goed om weten dat die meest liberale aller grondwetten vervalt in 2031. De oudste grondlegger van de onafhankelijkheid, de radicale republikein **Louis De Potter**, zag de worm al in de appel: een koninkrijk is gedoemd om te verrotten en standverschillen te bevorderen om het eigen overleven te bestendigen. Hij nam na zes weken ontslag uit de monstercoalitie tussen katholieken en liberalen, en trok zich te-

rug in het buitenland om er zich met wezenlijke dingen bezig te houden: de letteren. Toch bleef hij zichzelf getrouw tot in de dood.

Schrijft zijn neef **Nicolas De Potter**: “*Déménagé du cimétière de Bruxelles au début de siècle, il repose aujourd’hui au cimétière de Saint-Josse ten Node. Sans doute était-il trop proche de l’église ou dorment de leur sommeil les honorables membres d’une dynastie qu’il tenta en vain de réformer.*” Dat waren nog politici met ballen. Niks Vivaldi, alles **Garibaldi**.

Of moeten we voort met heerschappen als **Koen Geens** (“*daar is geen wet tegen gewassen*”)? Als jonker **Benjamin Dalle**, die de kwadratuur van de cirkel heeft opgelost: minder geld voor de VRT is meer geld? Zegt hij in *De Journalist* in

Van Thillobo Frederik Delaplace komt aan het hoofd van de VRT.

zijn eigen ministerbargoens: “De VRT moet het cumulatief” (hij spreekt het nog uit als een c) “met nominaal 12 miljoen minder stellen in 2024. Voor dit jaar is dat alvast” (hij gebruikt het VRT-stopwoord! hij heeft zich het taaleigen eigen gemaakt) “een besparing van 2,4 miljoen.” Dat is volgens hem 1% minder, levensduurte niet meegerekend – hoor ik nu net dat het spaargeld op 20 jaar ook 20% van zijn waarde en dus van koopkracht verloren heeft? “Maar ik heb 3,8 miljoen uit het noodfonds bijgelegd”, krijt hij verontwaardigd. Voor dit jaar alleen natuurlijk, de ontslagen blijven volgen. En dat de politiek zich moeit met het beleid? “Daar zijn niet de minste aanwijzingen voor.” Ha nee? Welke partij heeft de mediale armslag gekortwiek? De CVP. NWSVRT mag geen lange duidingsstukken meer maken, de burger zou te veel kunnen weten, en de privésector moet toch ergens zijn schrijnende verlies aan reclame-inkomsten compenseren. De CVP heeft al stoemelings ingestemd met participatie in STREAMZ – dat wil zeggen, de voorzitter van de Raad van Bestuur is vergeten dat door te geven aan de andere leden, tijdgebrek. Maar dat de nieuwe baas, **Frederik Delaplace** een koekoeksjong is, gelegd door *De Persgroep*, doet niet ter zake, ook als hij niemand op de hoogte brengt. Tijdgebrek. De stroper wordt boswachter. De CVP, laat het u gezegd zijn, is de echte doodgraver van een onafhankelijke openbare omroep. De vrijemarktherauten staan al te dansen op zijn grafput, CVP, N-VA, VLD op kop. Ik denk eraan een nieuwe piratenzender te openen.

En dan is er nog **Wouter Beke**. De minister die een blunderboek opstapelt dat dubbel zo dik wordt als dat van de hele regering **Michel-Jambon-Wilmès-Geens**. Voor hem geldt wat voor *Filip de Belgique* geldt: hij kan het niet. En hij wijt dat aan iedereen. Zijn welzijnskabinet is nog onvoldoende ingewerkt. Arme **Jo Van Deurzen**, kop van jut. Hij heeft wel voor mondkmaskers gezorgd. Behalve dat ze niet werken of niet geleverd zijn. Of moeten betaald worden zoals vaccins die niet dienstig blijken. Arme **Philippe De Backer**, ook al kop van jut. Hij heeft niks verkeerd gedaan met de zorgcentra. Ik durf het niet te vragen aan mijn bejaarde moeder, als ze me hologisch aankijkt en fluistert, ik zit hier in een echte gevangenis. Arme **Maggie De Block**, kop van jut. Zijn partij begrijpt hem niet. Arme **Joa-chim Coens**, kop van jut. Contactonder-

Wouter Beke maakt er een potje van.

zoek niet mismeesterd, integendeel, de enige verstandige criticus van zijn beleid, **Jan de Maeseneer**, is buitengekieperd. Had gezegd: “Contactonderzoek is niet alleen een logistiek maar ook een politiek probleem. De ziekenfondsen die het contactonderzoek organiseren, willen hun macht blijikbaar niet afgeven.” Dat schoot in het verkeerde keelgat bij CM (vroeger heette dat gewoon het Kristelijk Ziekenfonds). Want dat kon moeilijk ontkennen dat het omvattende contract met de regering 100 miljoen opracht; “En we zitten met een minister die geen blijk geeft dat hij begrijpt waarover het gaat.” De Maeseneer de laan uit. Toevallig. “Jamaar, ik heb hem alleen laten bellen om zich te beraden over zijn deelname aan de stuurgroep, hij moest niet vervangen worden.” Alsof VIVEL (eerstelijnszorg) tegen de belangen van de minister kon meewerken? O ja, VIVEL wordt geleid door **Caroline Verlinde**. Lang adjunct-kabinetchef bij Van Deurzen. Zij neemt de plaats in van De Maeseneer. Natuurlijk geen afrekening. Gewoon een afspraak. Arme CVP, kop van jut. Hij heeft er als voorzitter én minister werk van gemaakt, die Beke, van de ontbinding in zijn partij, en zijn eigen werkzekerheid. En die partij wou nu de eerste minister leveren van een Vivariokabinet – want die ben ik nog vergeten, Pieter De Crem, het rechts-agressieve geweten van de volbloed christenen die in het Oude Testament geloven. **Bart Brinckman** wond geen doekjes om de meest consequente CVP-er van het ogenblik, ook al ben je het volslagen oneens met zijn militaristische bewustzijnsvernaauwing, en die

vlakaf zei: “Deze Vivaldi-coalitie voert ons terug naar de middeleeuwen. De CVP speelt daarin geen rol van betekenis, tenzij het voeren van oppositie binnen de meerderheid.” Eigenlijk solliciteert hij, zoals Beke, naar een nieuwe ministerpost – secretaris-generaal van de NAVO is allicht te hoog gegrepen. Die aan de linkerzijde des Heren, die had het bij het rechte eind. **Bart Eeckhout** sloeg in *Zeno* de nagel op de kop: “Hoe CD&V tussen enerzijds de hamer en anderzijds het aambeeld terecht kwam.” Je kunt ook zeggen tussen enerzijds de kanker en anderzijds de aambeel. Voor hem is het échte probleem van de CVP geld. “De partij ziet haar afzetmarkt verschrompelen. In vergelijking met de vrije markt is de kiezersmarkt dan ook nog eens hyperconcurrentieel. Zij werkt namelijk volgens het principe van de zero sum game; wat de ene wint verliest de andere, want er kunnen nooit meer dan 100 procent kiezers zijn. Het is een markt zonder groei.”

De laatste peiling geeft aan dat gewoon de stupiede economie het stervensproces van de CVP begeleidt. Ze is bij 2.508 kiezers gehouden door *Le Soir*, *Het Laatste Nieuws*, *VTM* en *RTL*, een even paniekerige als duidelijke bron. Zou het? Een weldaad in elk geval voor het kapitaal en de harde ‘veiligheid’. Maar er is een keerzijde: de zucht naar separatisme neemt bangelijk toe, al één op vier wil het land gewoon splitsen. En in Vlaanderen, foei! N-VA (23,3% - maar wint wel sterk in Brussel) en Vlaams Belang (27%) halen samen meer dan de helft van de stemmen binnen – in zetels uitgedrukt kun je uitkomen op 66, acht meer dan alle andere partijen samen. Ik moet dat allemaal lezen in het verderfelijke *Scepter*, want elders is het ondergesneeuwd in corona- en Wetstraatstofhagel. Wie betaalt het gelag? Open VLD duikt onder de 10% (eindelijk). PVDA (jammer). En bovenal de CVP. *Het Laatste Nieuws* sust: het loopt zo’n vaart niet, rechts haalt maar 49,4%, de kleine partijtjes blijven zowat stabiel, de CVP op 11,4%; en dan is er nog geen regeringsdeelname aan de orde geweest. Zou het dan toch waar zijn dat ze aan het imploderen zijn? En dat ze bang zijn voor verkiezingen? Nee toch. Ik lees de cijfers zoals ze zijn. Mijn paspoort ligt klaar. Zonder vingerafdrukken.

Lukas DE VOS